

# Çin Pilot Serbest Ticaret Bölgeleri

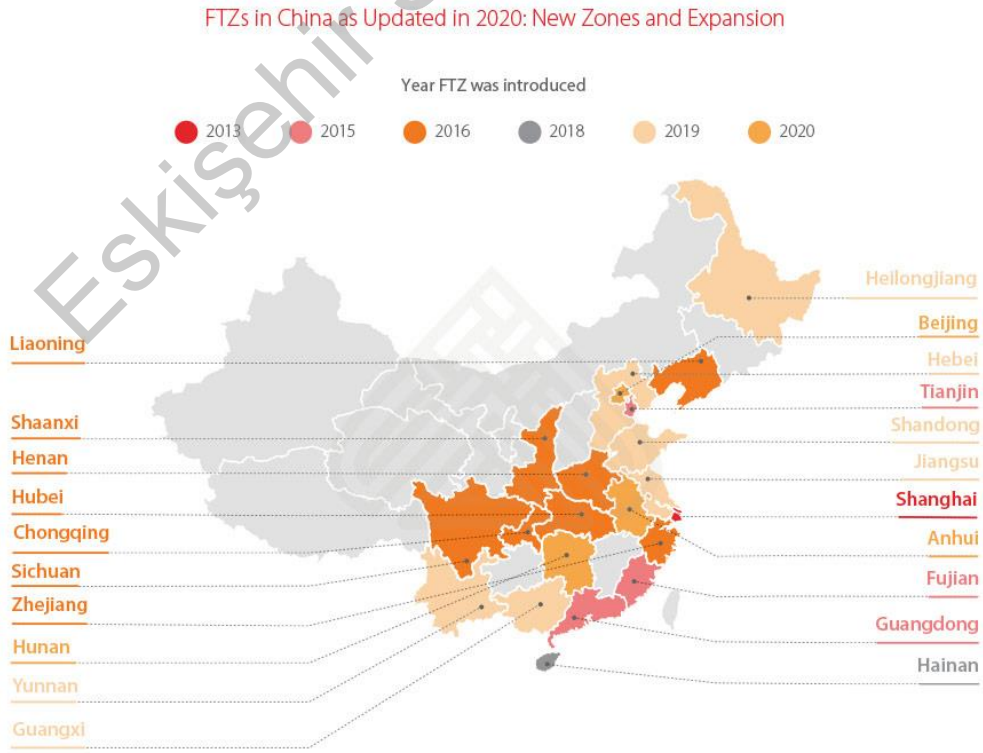
Kasım 2021

## ÇİN'İN YENİ SERBEST BÖLGELER POLİTİKASI

2013 yılından bu yana Çin Devleti 21 adet *pilot serbest ticaret bölgesi* (pilot free trade zones-FTZ) kurmuştur. Bu 21 FTZ'den 3'ü (Hunan, Anhui ve Beijing FTZ'leri) 20 Eylül 2020 tarihinde kurulmuş bulunmaktadır. Bu iktisadi yapılar sadece birer bölge değil, Çin'in ekonomik dönüşümünün test edildiği test merkezleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha önce de Çin'de serbest ekonomik bölgeler yer almakta olup, bunların bir kısmı FTZ'ye dönüştürülmüştür. (Örneğin Shanghai Free Economic Zone (FEZ) Shanghai FTZ olarak yeniden düzenlenmiş ve alanı genişletilmiştir).

Bu FTZ'ler, yatırımın serbestleştirilmesi ve kolaylaştırılmış düzenlemeler (örneğin, daha hızlı iş kaydı, hızlandırılmış gümrük prosedürleri, vb.) için uygulama test merkezi niteliğinde görülmektedir. FTZ'lerde işletmelere vergi teşvikleri ve bir kısım avantajlar sunulmaktadır. FTZ'lerde yapılan başarılı ekonomik denemeler daha sonra sıklıkla ülke çapında yaygınlaştırılmaktadır.

Hali hazırda Çin'de 21 FTZ bulunmakta olup, bunlar; Shandong, Jiangsu, Guangxi, Hebei, Yunnan, Heilongjiang, Shanghai, Guangdong, Tianjin, Fujian, Liaoning, Zhejiang, Henan, Hubei, Chongqing, Sichuan, Shaanxi, Hainan, Anhui, Hunan ve Beijing FTZ'lerinden oluşmaktadır. Aşağıdaki tabloda Çin'de hali hazırda kurulmuş bulunan FTZ'ler harita üzerinde işaretlenmiş olarak yer almaktadır.



Graphic©Asia Briefing Ltd.

FTZ'lerin genel olarak farklı konularda uzmanlaşması öngörülmele birlikte, "genel ticaret" konusunun hemen hemen hepsinde ana iştiğal konularından biri olarak yer aldığı görülmektedir. FTZ'lerin kimisi petrokimya sektörüne ağırlık verirken kimisi gemicilik sektörüne ya da e-ticarete önem verebilmektedir.

Bazı sektörlerdeki FTZ şirketleri için (örneğin, entegre devreler, yapay zeka (AI), biyotıp ve sivil havacılık) beş yıl boyunca % 15'lik özel bir kurumlar vergisi (CIT) oranı (anakara standardı % 25) sağlanacak olup; FTZ şirketlerindeki yabancı personel için düşük oranlı gelir vergisi politikaları uygulanacağı belirtilmektedir.

Ticaretin kolaylaştırılması ve gümrük işlemlerinin hızlandırılması FTZ'lerde bulunmanın en büyük avantajlarından ikisi olarak belirtilmektedir. FTZ'de sınır ötesi e-ticaret dağıtım platformlarının kurulması kolaylaştırılmış olup Çin'de hali hazırda bazı sektörler için uygulanmakta olan yabancı yatırım sınırlamaları da FTZ'ler için kaldırılmış bulunmaktadır.

FTZ'lerde değişik sektörlerdeki 116 lisanslama gereksinimi 10'a indirilmiş ve Çin anakarasındaki 523 benzer lisans gereksinimi tamamen ortadan kaldırılmıştır.

**FTZ'ler tarafından sunulan bazı avantajlar şu şekilde özetlenebilir:**

- 1) Bazı sektörler için 5 yıl %15 Kurumlar Vergisi uygulaması (Çin anakarasında %25 olarak uygulanmaktadır)
- 2) %100 yabancı sahipliğe izin verilmeyen bazı sektörler için %100 sahiplik imkanının tanınması
- 3) Çin'in genelinde uygulanan bazı bürokratik prosedürlerden muafiyet ve kolaylıklar
- 4) Finansal olarak Çin'de uygulanan kısıtlamalardan muafiyet
- 5) Şirket kurma ve kapamanın kolaylaştırılmış olması
- 6) Çin'le daha kolay ticaret yapılması ve geliştirilmiş e-ticaret imkanları
- 7) Lojistik ve konum avantajları
- 8) Döviz işlemlerinde kolaylık ve bazı kambiyo yükümlülüklerinden muafiyet

Bunlar haricinde, sektör bazında da bir kısım ilave kolaylıklar sağlandığı belirtilmektedir. Örneğin anakara Çin'de kozmetik sektörü için ithal ürünler hayvan testine tabi iken FTZ'lerde yer alan yabancı kozmetik şirketler (ürünün spesifik ürün olmaması koşuluyla) bu tür kısıtlamalardan muaftır.

## **Mevcut Pilot Serbest Ticaret Bölgeleri:**

### **1) Fujian FTZ**

Çin (Fujian) Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 31 Aralık 2014 tarihinde Devlet Konseyi kararıyla onaylanmış olup, 118 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Fujian Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, Pingtan, Xiamen ve Fuzhou bölgelerinden oluşmaktadır. Bölge Çin anakarasının güney doğusunda yer almaktadır.

2018 yılı itibariyle bölgede kayıtlı sermaye toplamı 197.96 milyar yuan (28.69 milyar \$) olan 3.595 işletme vardır. Yabancı yatırımcı sayısı ise 348'dir.

Web sitesi: <http://china-fjftz.gov.cn/html/en/>

### **2) Liaoning FTZ**

Liaoning Pilot Serbest Ticaret Bölgesi 31 Mart 2017'de kurulmuştur. 119.89 kilometrekarelik bir alanı işgal eden Liaoning Pilot Serbest Ticaret Bölgesi'nin üç bölgesi (Dalian, Shenyang ve Yingkou) bulunmaktadır.

Web Sitesi: <https://china-lnftz.gov.cn>

### **3) Chongqing FTZ**

Chongqing Pilot Serbest Ticaret Bölgesinin kuruluşu, Çin hükümeti tarafından 15 Mart 2017'de onaylanmış olup, 119.98 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır. Chongqing FTZ, Liangjiang Bölgesi (ana bölge veya Liangjiang Yeni Bölgesi), Xiyong Bölgesi ve Guoyuangang Bölgesi olmak üzere üç ana bölgenin birleşmesinden oluşmaktadır.

Web sitesi: <http://english.liangjiang.gov.cn/>

### **4) Guandong FTZ**

Guandong Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 31 Aralık 2014 tarihinde kurulmuş olup, 116.2 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

Web sitesi: <http://ftz.gd.gov.cn/>

### **5) Guangxi FTZ**

Guangxi FTZ Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 26 Ağustos 2019 tarihinde kurulmuş olup, 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamakta ve Nanning, Qinzhou Limanı ve Chongzuo bölgelerinden oluşmaktadır.

Web sitesi: <http://en.gxzf.gov.cn/guangxiftz.html>

#### **6) Hainan FTZ**

Hainan Pilot Serbest Bölgesi 13 Nisan 2018'de kurulmuş olup alanı Hainan adasının tamamıdır.

Web sitesi: <http://www.ehainan.gov.cn/>

#### **7) Hebei FTZ**

Hebei Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 26 Ağustos 2019 tarihinde kurulmuş olup, 119.97 kilometrekarelik bir alanı kaplamakta ve Xiongan, Zhengji, Shijiazhuang ve Tangshan bölgelerinden oluşmaktadır.

#### **8) Heilongjiang FTZ**

Heilongjiang Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 26 Ağustos 2019 tarihinde kurulmuş olup, 119 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Çin'in kuzey batısında yer alan bölge daha çok Rusya ve Orta Asya ülkeleri ile ticareti hedeflemektedir.

#### **9) Henan FTZ**

Henan Pilot Serbest Ticaret Bölgesi 31 Ağustos 2016 tarihinde kurulmuş olup, 119 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

Web sitesi: <http://en.china-hnftz.gov.cn/>

#### **10) Hubei FTZ**

Hubei Pilot Serbest Ticaret Bölgesi 1 Nisan 2017'de kurulmuş olup, 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Yabancı sermaye yatırımı 9 Milyar USD civarına ulaşmış bulunmaktadır.

Web Sitesi: <http://china-hbftz.gov.cn>

#### **11) Jiangsu FTZ**

Jiangsu Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 26 Ağustos 2019 tarihinde kurulmuş olup 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

#### **12) Shaanxi FTZ**

31 Ağu 2016'da kurulan China (Shaanxi) Pilot Serbest Bölgesi Kuzeybatı Çin'deki tek pilot serbest ticaret bölgesidir. 119 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

### **13) Shangdong FTZ**

Shangdong Pilot Serbest Ticaret Bölgesi 26 Ağustos 2019 tarihinde kurulmuş olup 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Kıyı şeridinin ortasında yer alması nedeniyle konumunun önemli olduğu değerlendirilmektedir.

### **14) Shanghai FTZ**

Şangay Pilot Serbest Ticaret Bölgesi (SHFTZ) 29 Eylül 2013 tarihinde kurulmuş olup diğer FTZ'lerde de uygulanan prosedürlerin ilk olarak test edildiği serbest bölge olma özelliğini taşımaktadır. 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

Web sitesi: <http://en.china-shftz.gov.cn>

### **15) Sichuan FTZ**

1 Nisan 2017'de kurulmuş olup 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

Web sitesi: <http://ftz.chengdu.gov.cn/FTA/home.shtml>

### **16) Tianjin FTZ**

Tianjin Pilot Serbest Ticaret Bölgesi (TJFTZ), 21 Nisan 2015'de kurulmuş olup, 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır.

Web sitesi: <http://en.china-tjftz.gov.cn>

### **17) Yunnan FTZ**

30 Ağustos 2019'da kurulmuş olup, 120 kilometrekarelik bir alanı kapsamaktadır. Çin'in güneydoğusunda yer almaktadır.

### **18) Zhejiang FTZ**

Zhejiang Pilot Serbest Ticaret Bölgesi (FTZ) resmi olarak 1 Nisan 2017'de kurulmuş olup genelde petrol ve petro-kimya sektörleri konusunda uzmanlaşmıştır. Zhejiang eyaletinde yer alan Zhousan adasında yer almaktadır.

Web sitesi: <http://china-zsftz.gov.cn>

### **19) Beijing FTZ**

20 Eylül 2020 tarihinde kurulan Pekin Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, 119,68 kilometrekare alanda kurulmuş olup, bilim-teknoloji, uluslararası ticaret ve üst düzey endüstri alanlarını kapsamaktadır.

## **20) Anhui FTZ**

20 Eylül 2020 tarihinde kurulan Anhui Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, Hefei, Wuhu ve Bengbu'da toplam 119,86 km<sup>2</sup>'lik alanı kapsamaktadır.

## **21) Hunan FTZ**

20 Eylül 2020 tarihinde kurulan Hunan Pilot Serbest Ticaret Bölgesi, Changsha, Yueyang ve Chenzhou'da toplamda 119,76 km<sup>2</sup>'lik alanı kapsamaktadır.

Eskişehir Sanayi Odası